

4ruční technika práce

MDDr. Martina Čečáková

4ruční technika práce

- 100% soustředěnost
- znalost pracovních postupů
- příprava instrumentária před zahájením práce
- dobrá orientace v objednávací knize

100% soustředěnost

- zubní asistentka (sestra) myslí jen na práci
- snaží se předpovídat, které instrumenty lékař bude používat
- ulehčuje lékaři výrazně práci tím, že mu podává nástroje, aniž by musel cokoliv říct

Znalost pracovních postupů

- je alfou a omegou práce v zubní ordinaci
- lékař neustále opakuje stejné pracovní postupy, zubní asistenta (sestra) musí přesně vědět, které nástroje a které materiály náleží ke kterému výkonu
- například zhotovení kompozitní výplně, GIC, endodontické ošetření, chirurgické výkony

Instrumentárium

- již před vstupem pacienta do ordinace je připraven veškerý materiál a nástroje, který bude lékař potřebovat
- 1) asistence si přečte v objednávací knize, který pacient přijde a jaký výkon bude následovat

Pokud tyto potřebné informace v knize nenalezne, podívá se do zápisu v kartě (papírové či elektronické) z minulé návštěvy.

- 2) připraví potřebné materiály a instrumenty na tácek, aby během výkonu zmateně nepobíhala po ordinaci (jiných ordinacích) a nehledala potřebné pomůcky

Instrumentárium

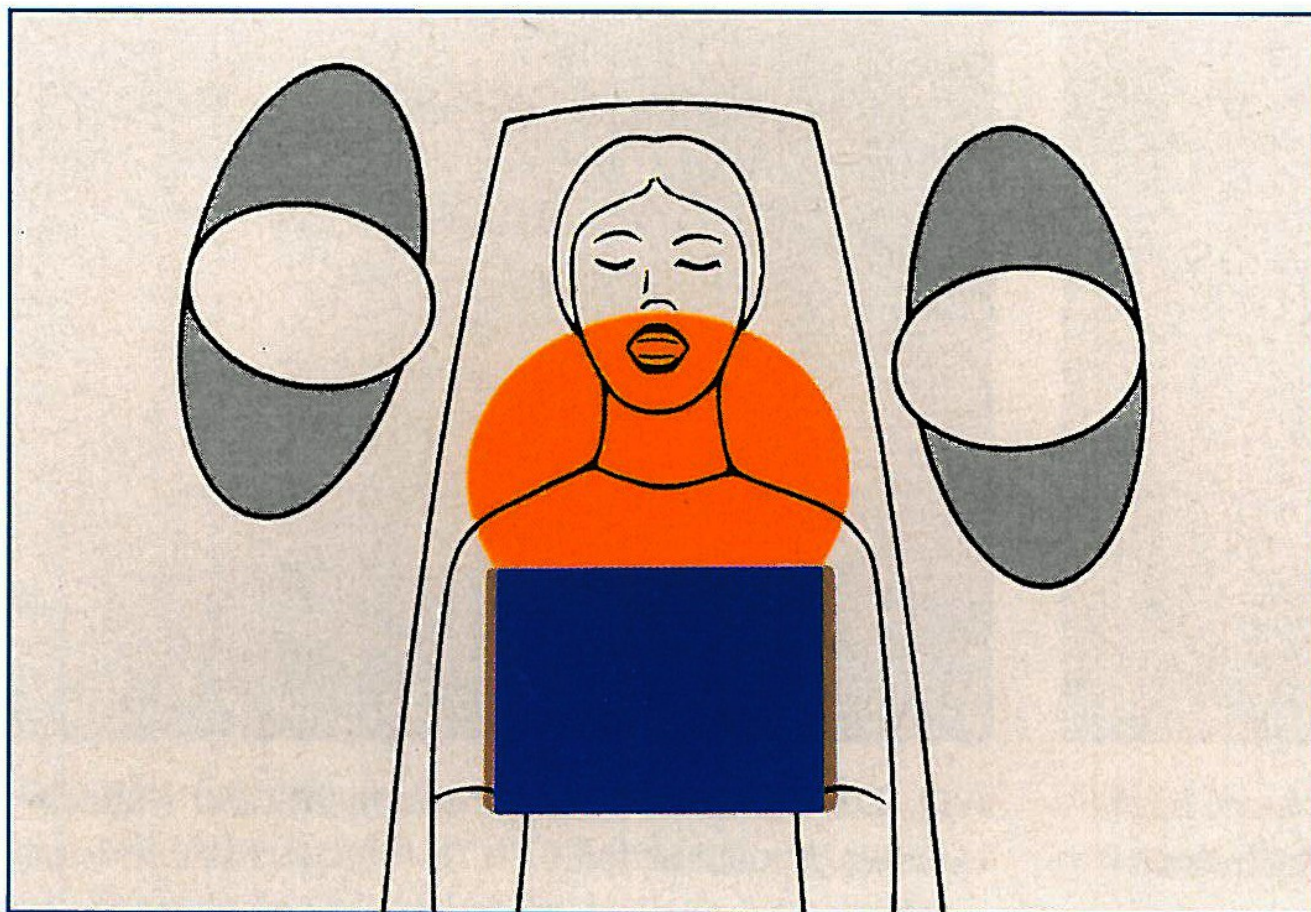
- 3) pokud pacient potřebuje termín na další návštěvu, zubní sestra si nezapomene poznamenat do objednávací knihy, jaký výkon bude následovat

(V některých ordinacích se stará o objednávací knihu paní recepční, v tomto případě je potřeba ozřejmit, jak důležité je vložení poznámky, jaké ošetření bude následovat.)

Pozice asistence

- asistence sedí nalevo od hlavy pacienta
- lékařovo pracovní pole je napravo od pacienta
- výměna instrumentů se provádí v pěti jednoduchých krocích

Pozice asistence

Instrument

- se skládá ze tří částí:
 - pracovní konec (pracovní část)
 - rukojeť (prostřední část)
 - konec rukojeti (část se kterou nepracujeme)

Instrument

- pracovní část se skádá z dříku a pracovního konce
- pracovní část je nejdůležitější část celého nástroje

například:

sonda – ostrá část

zrcátko – část se zrcátkem

- existují také nástroje se dvěma pracovními konci

například:

Hladítko, cpátko, kuličkové cpátko, exkavátor, našikomovač, atd.

Pět kroků výměny nástroje

- 1. krok – uchopení nástroje
- 2. krok – rovnoběžné držení nástroje
- 3. krok – přijmutí nástroje
- 4. krok – výměna nástroje
- 5. krok – odložení nástroje

1. krok – uchopení

- nástroje jsou seřazeny na tácku v takovém pořadí, ve kterém je lékař obvykle používá
- zubní sestra (instrumentářka) může následující nástroj vzít do ruky ještě před tím, než lékař přestane pracovat s předchozím nástrojem
- lékař řekne asistenci, který nástroj bude dále potřebovat

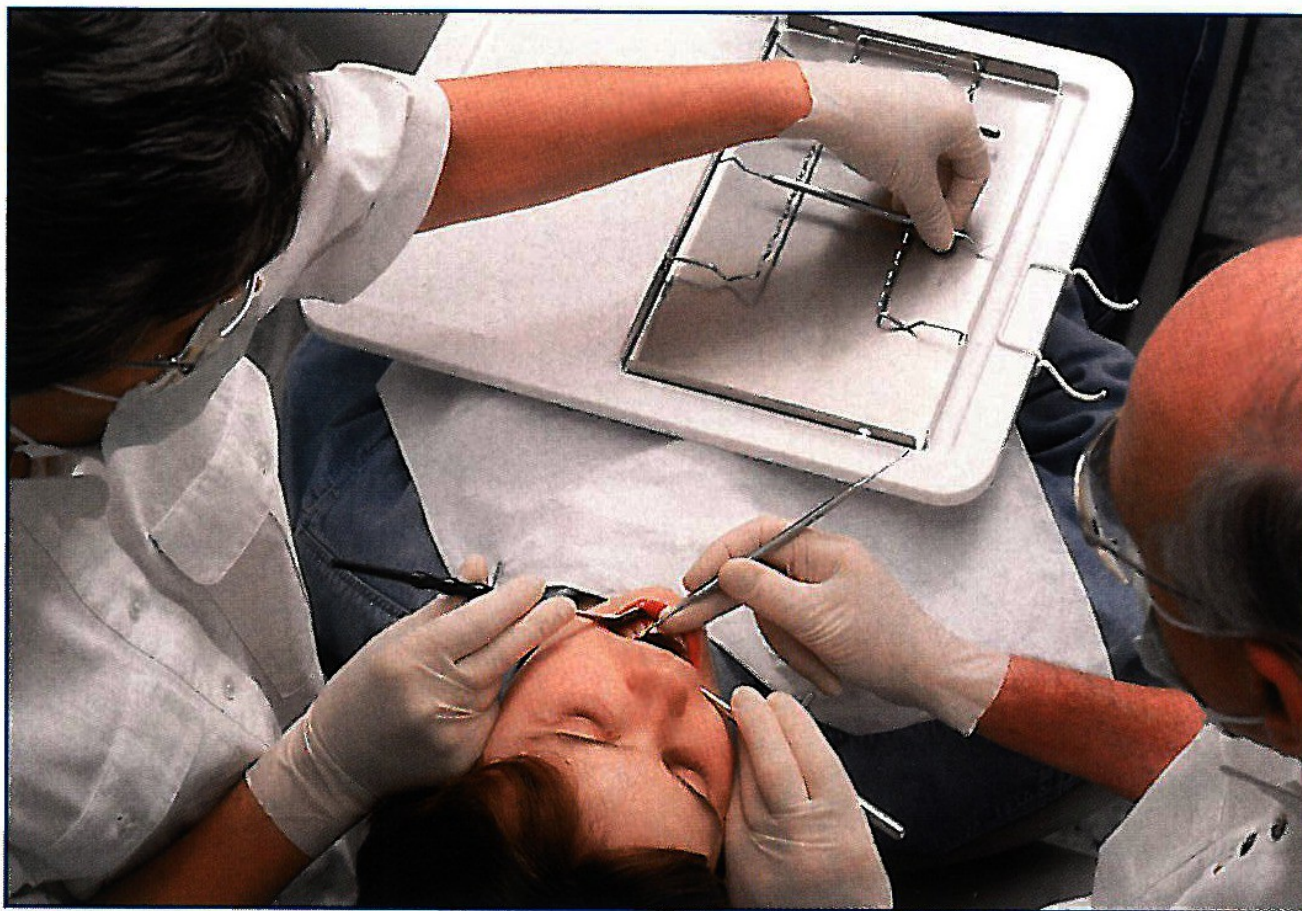
1. krok – uchopení

- zubní setra bere požadovaný nástroj do levé ruky
- instrument je uchopen mezi palcem, ukazováčkem a prostředníčkem asi 2 cm do konce (část se kterou lékař nepracuje)
- levá ruka je orientována hřbetem nahoru a pracovní část nástroje směřuje k zápěstí

1. krok – uchopení

- orientace pracovní části závisí na:
pracuje-li lékař v horní čelisti
 - pracovní část směřuje nahoru
- pracuje-li lékař v dolní čelisti
 - pracovní část směřuje dolů
- Pracovní část nástroje směřuje vždy směrem ke gingivě!

1. krok – uchopení

2. krok – rovnoběžné držení

- zubní asistence přenese instrument pomocí levé ruky k ústům pacienta
- ruka asistence se přitom pootočí tak, že hřbet ruky směřuje dolů – instrument je držen ukazováčkem a prostředníčkem ze spodní strany, palec přidržuje instrument shora
- v tento moment je velmi důležitá orientace pracovního konce nástroje

2. krok – rovnoběžné držení

- například:

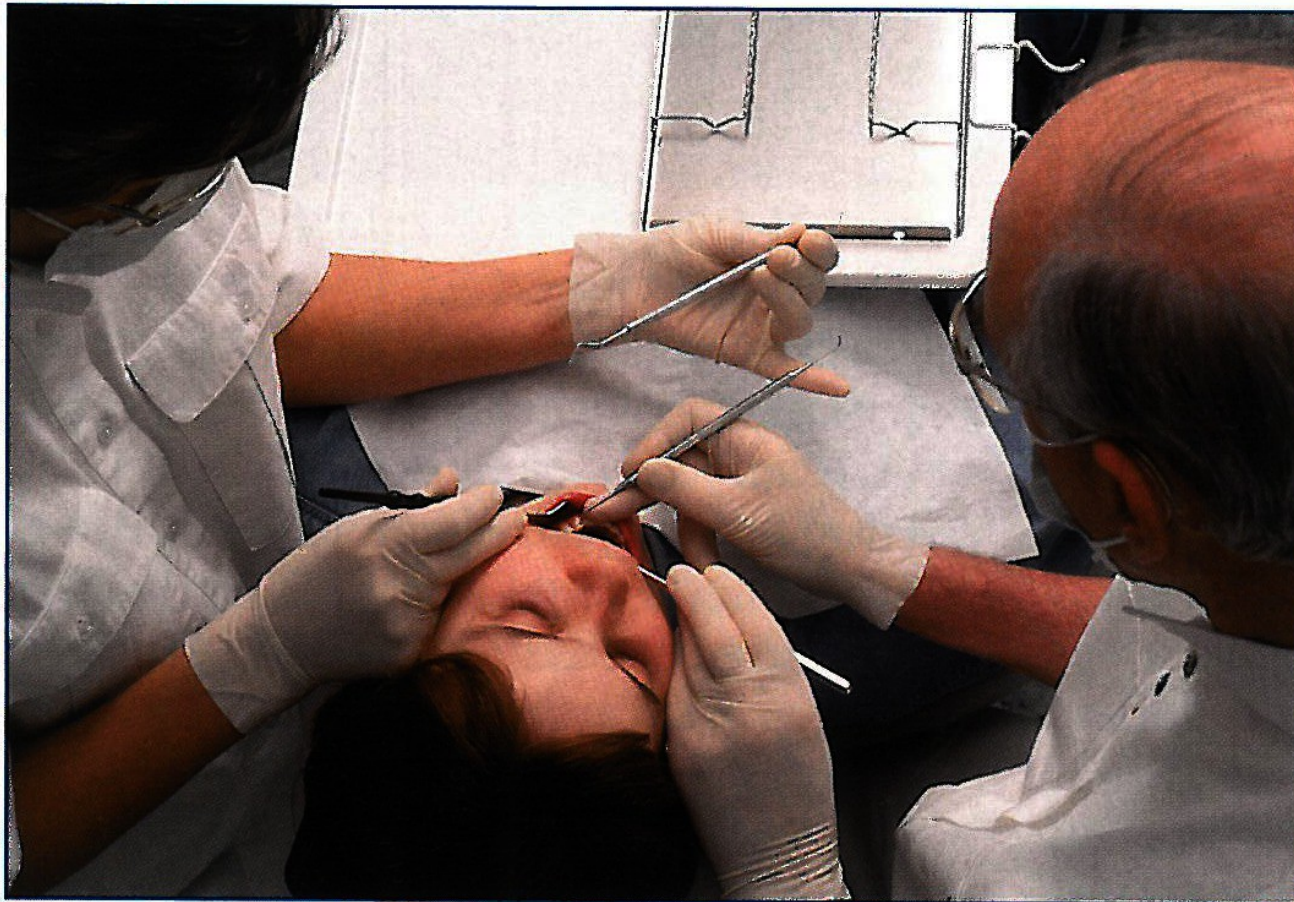
Pracovní konec exkavátoru při práci v horní čelisti směřuje nahoru a při práci v dolní čelisti směřuje dolů.

To samé platí s hrotem sondy a jinými nástroji.

2. krok – rovnoběžné držení

- nástroj je veden paralelně ve vzdálenosti 8 až 10 cm od nástroje, který zubař právě používá
- malíček asistence je už připraven přijmout nástroj od lékaře
- malíček je napnutý a pod nástrojem, se kterým pracuje lékař

2. krok – rovnoběžné držení

3. krok – přijmutí

- zubní asistence pevně uchopí nástroj mezi malíčkem a prsteníčkem (nástroj od zubaře)
- nový instrument zůstává v rovnoběžném držení
- zubař uvolní nástroj
- asistence přijme nástroj z lékařovy ruky a přiblíží mu nástroj uchopený mezi palcem a ukazováčkem

3. krok – přijmutí

- takové přijmutí nástroje má značné výhody
- pracovní pole zůstává:
 - přehledné
 - plně osvětlené

3. krok – přijmutí

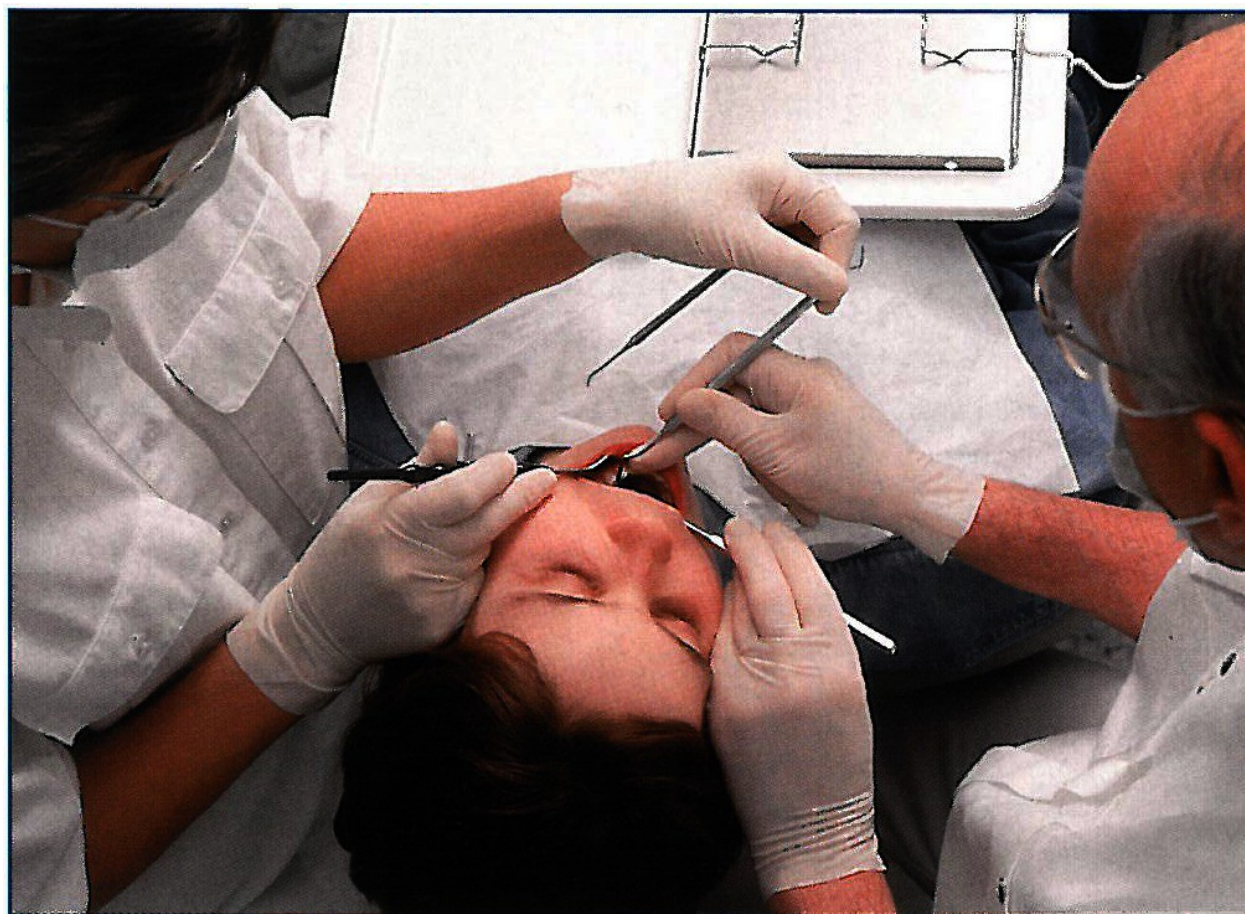
4. krok – výměna

- ruka zubní asistence přetočí levou ruku směrem doprava a nástroj, který svírá mezi palcem, ukazováčkem a prostředníčkem, podá lékaři
- asistence uvolňuje nástroj teprve, když ho lékař pevně drží
- jakmile zubař pohne s nástrojem, je to signál pro asistenci, že ho pevně drží

4. krok – výměna

- zubař může pokračovat v práci, aniž by musel změnit úhel svého pohledu
- zubař drží nástroj ukazováčkem a palcem na rozhraní mezi pracovní částí a rukojetí

4. krok – výměna

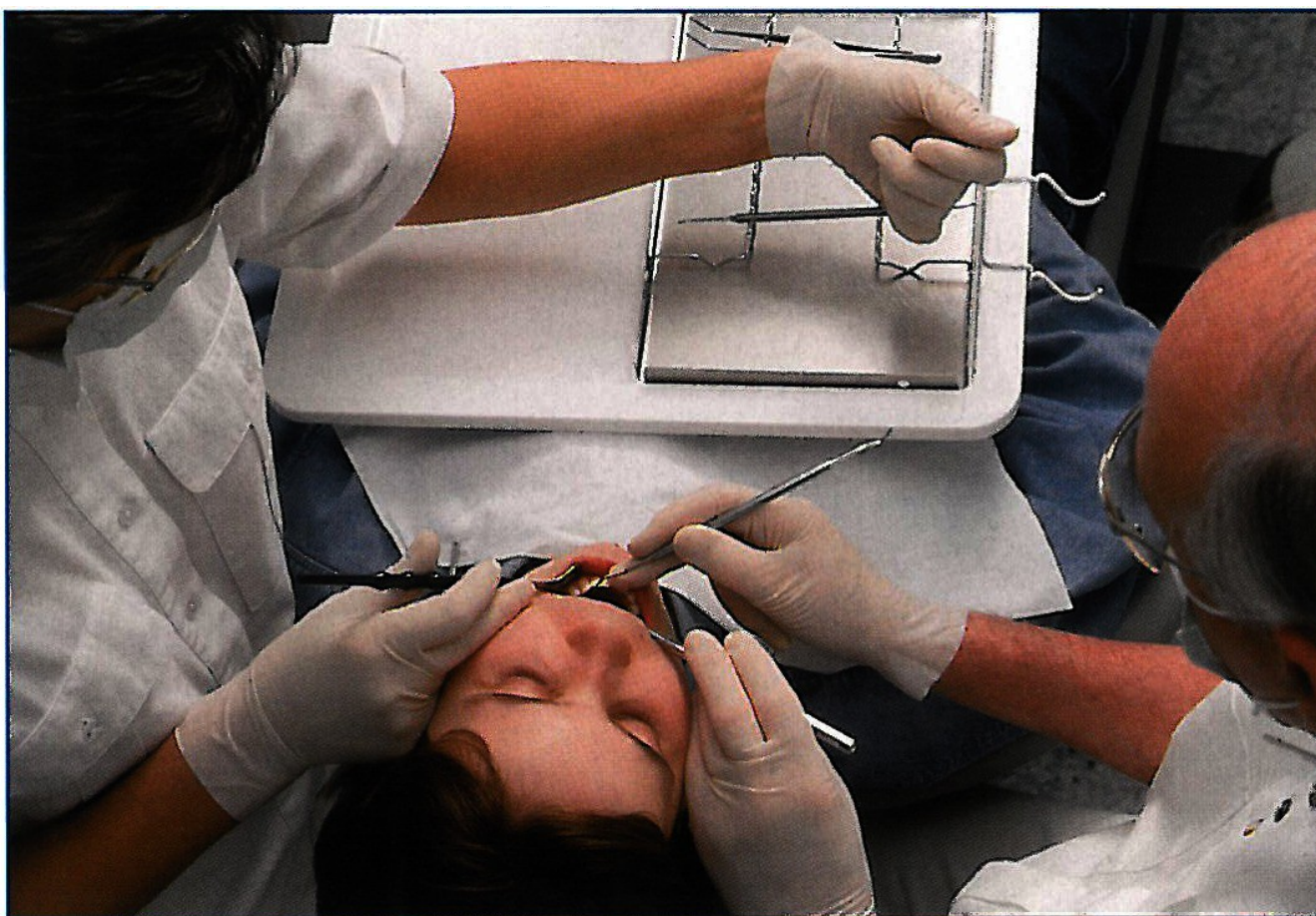
5. krok – odložení

- asistence oddálí ruku od úst pacienta a to pouze jen posuvným pohybem směrem k tácku
- asistence odloží nástroj, který drží mezi malíčkem a prsteníčkem na tácek a umístí ho pracovní částí tak, aby směřovala směrem od lékaře

5. krok – odložení

- pokud nástroj bude ještě lékař potřebovat, neodkládá ho zubní sestra na tácek, ale neustále ho drží mezi malíčkem a prsteníčkem

5. krok – odložení

Možnosti výměny nástrojů

- 1) nástroj bude ještě znovu použit
- 2) výměna mezi mikromotorem a ručním nástrojem

Nástroj bude ještě znovu použit:

- asistence tento nástroj neodkládá na tácek, nýbrž zopakuje předchozí kroky
- nástroj drží mezi malíčkem a prsteníčkem rovnoběžně ve vzdálenosti 8 až 10 cm
- jakmile si lékař přeje nástroj vyměnit, převezme od něj používaný nástroj palcem a ukazováčkem

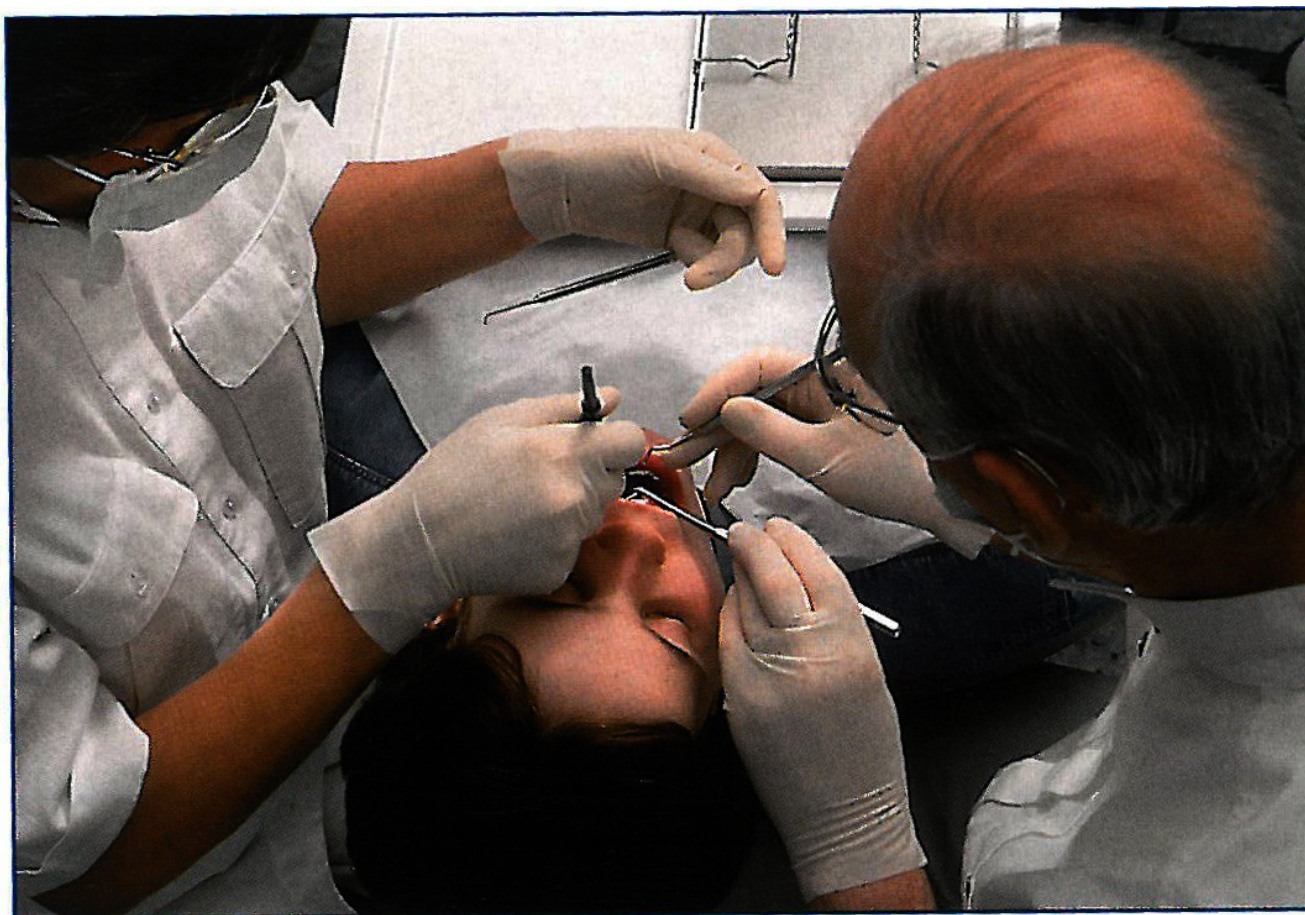
Nástroj bude ještě znovu použit:

- levou ruku pootočí zpět směrem doleva
- podá mu nástroj svíraný mezi malíčkem a prsteníčkem
- Jestliže instrument, který teď asistence přijala (je svíraný mezi palcem a ukazováčkem), bude lékař ještě potřebovat, **neodkládáme ho na tácek!**
- postup neustále opakujeme, je-li nástroj stále potřeba

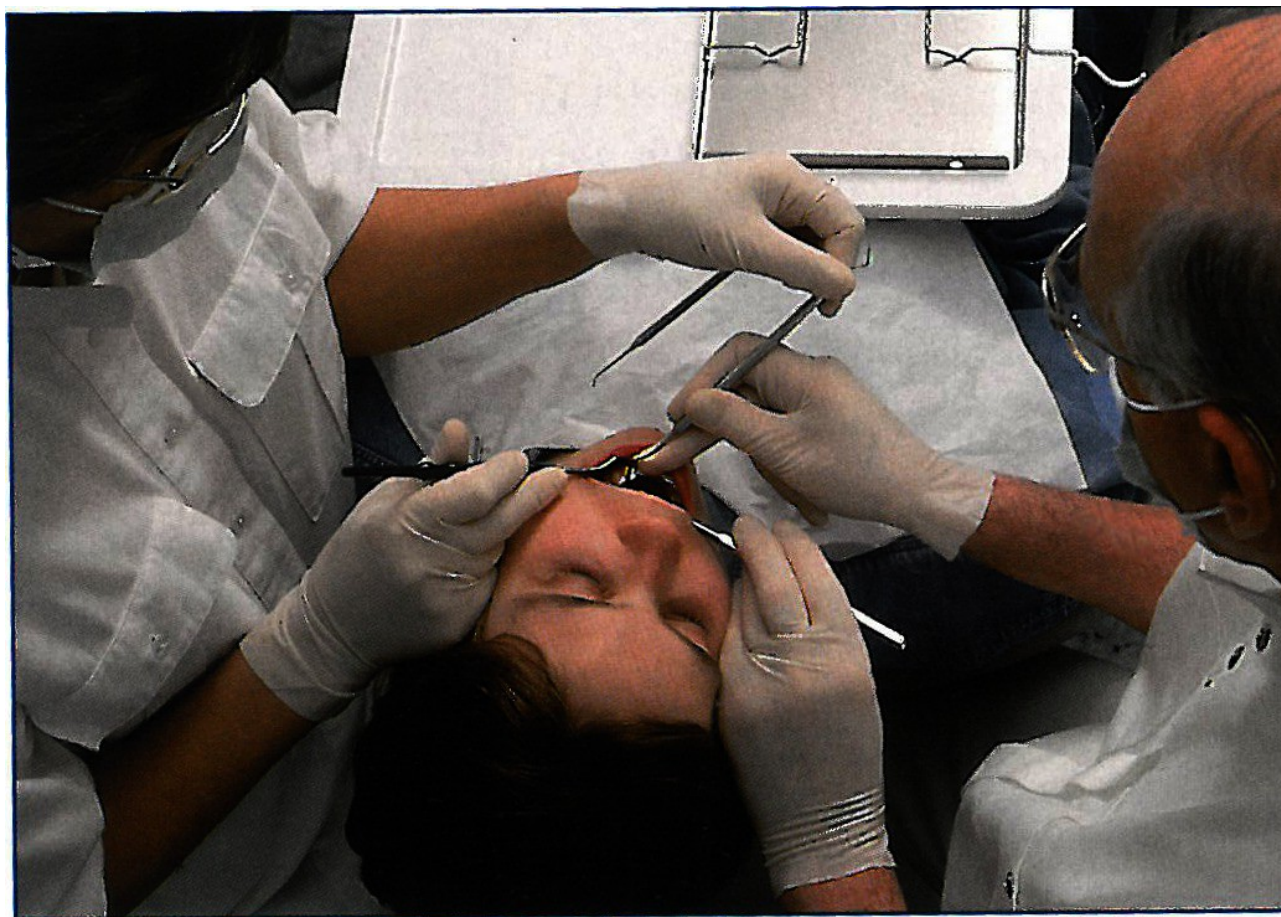
Nástroj bude ještě znovu použit:

- nástroje jsou drženy mezi palcem, ukazováčkem a prsteníčkem nebo mezi malíčkem a prsteníčkem
- pokud se jedná o výměnu nástroje, který asistence přijala od lékaře, provádí přijetí nového nástroje (se kterým pracuje lékař) pacem a ukazováčkem

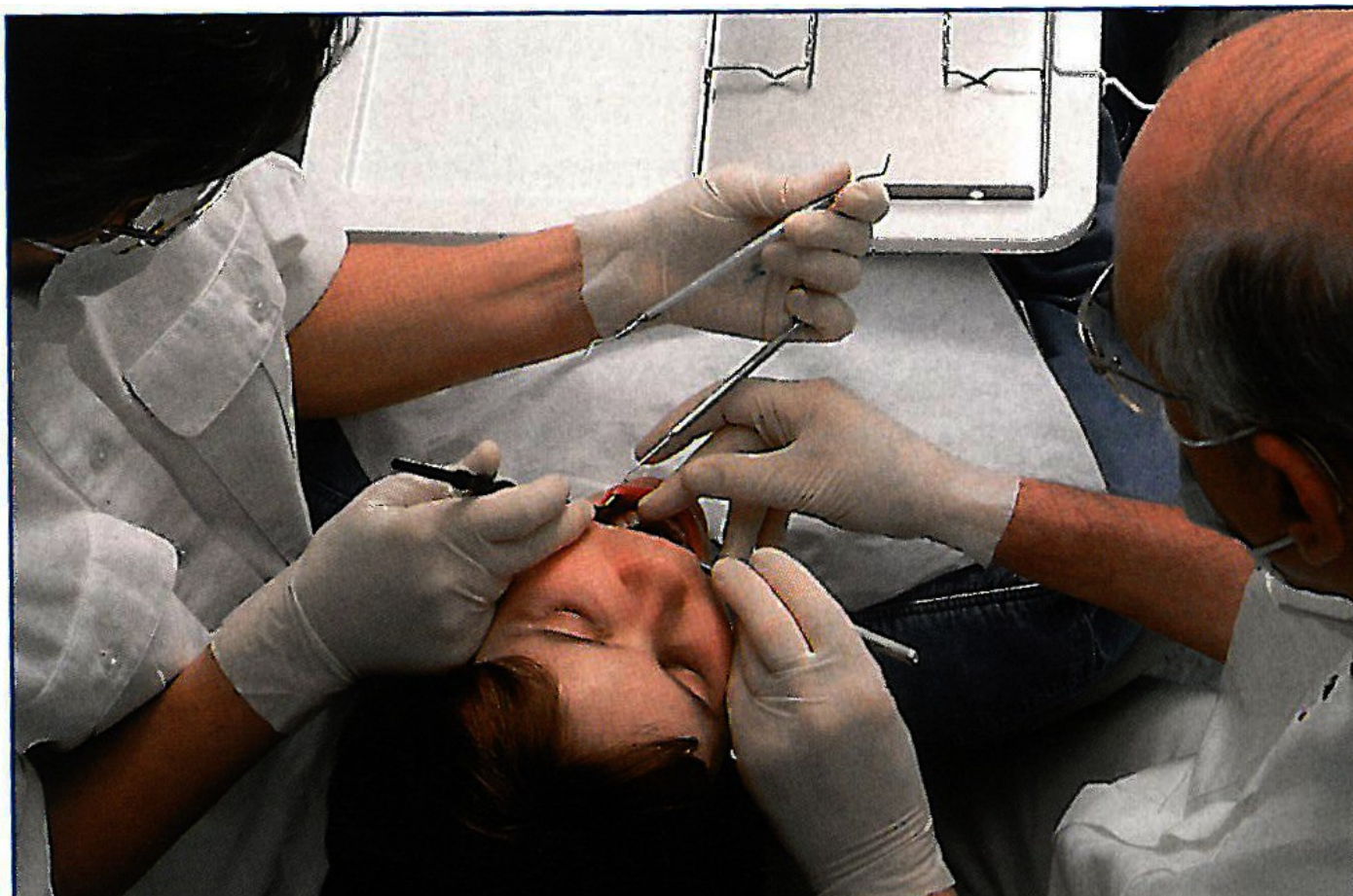
Nástroj bude ještě znovu použit:

Nástroj bude ještě znovu použit:

Nástroj bude ještě znovu použit:

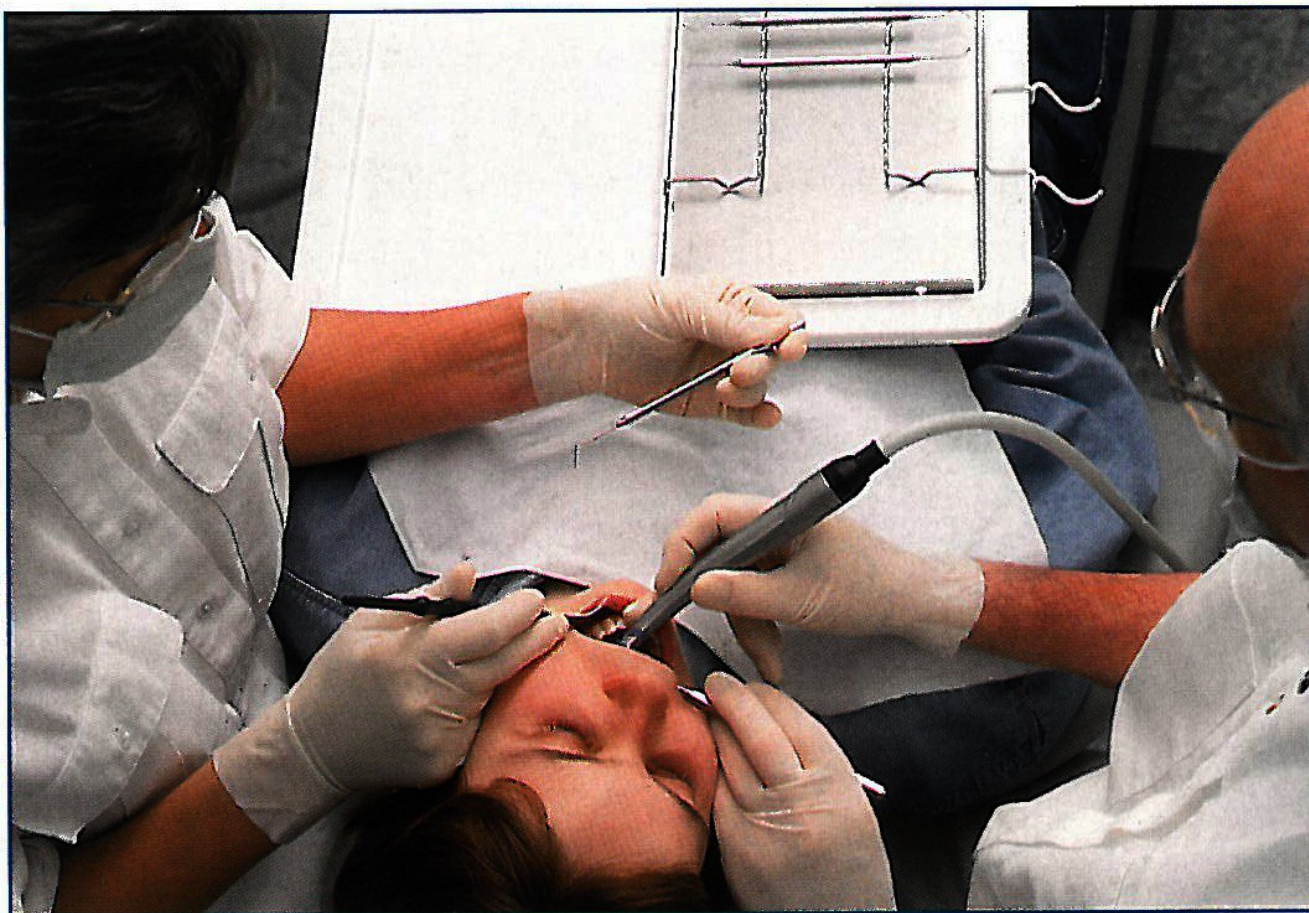
Nástroj bude ještě znovu použit:

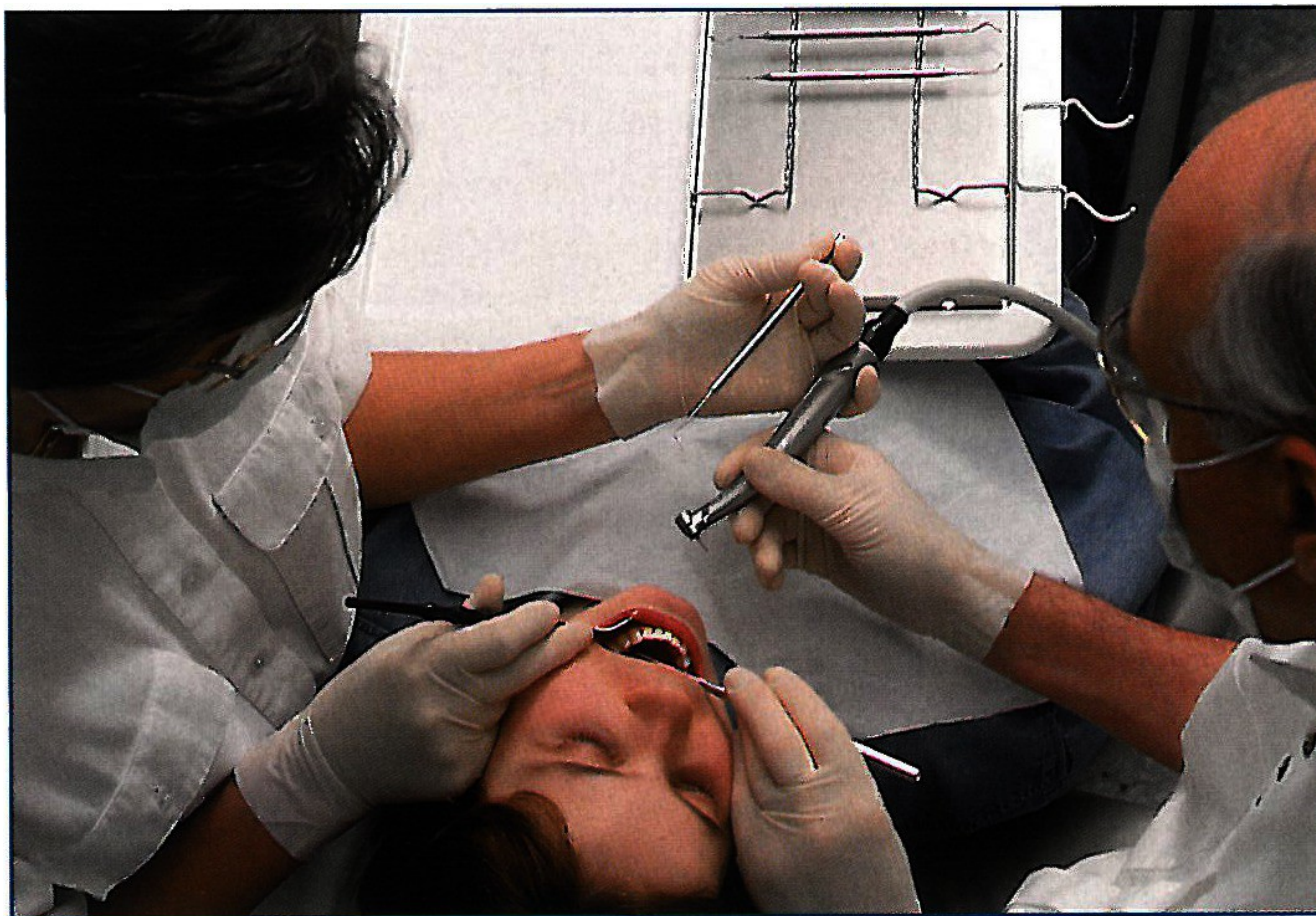
Výměna mezi mikromotorem a ručním nástrojem

- tento popsaný systém nefunguje pouze s ručními nástroji
- velmi užitečná je výměna mezi mikromotorem a sondou, když lékař reviduje kavitu během preparace
- v tomto případě je 4ruční práce pro asistenci obzvláště náročná, jelikož mikromotor je výrazně těžší než ruční nástroj

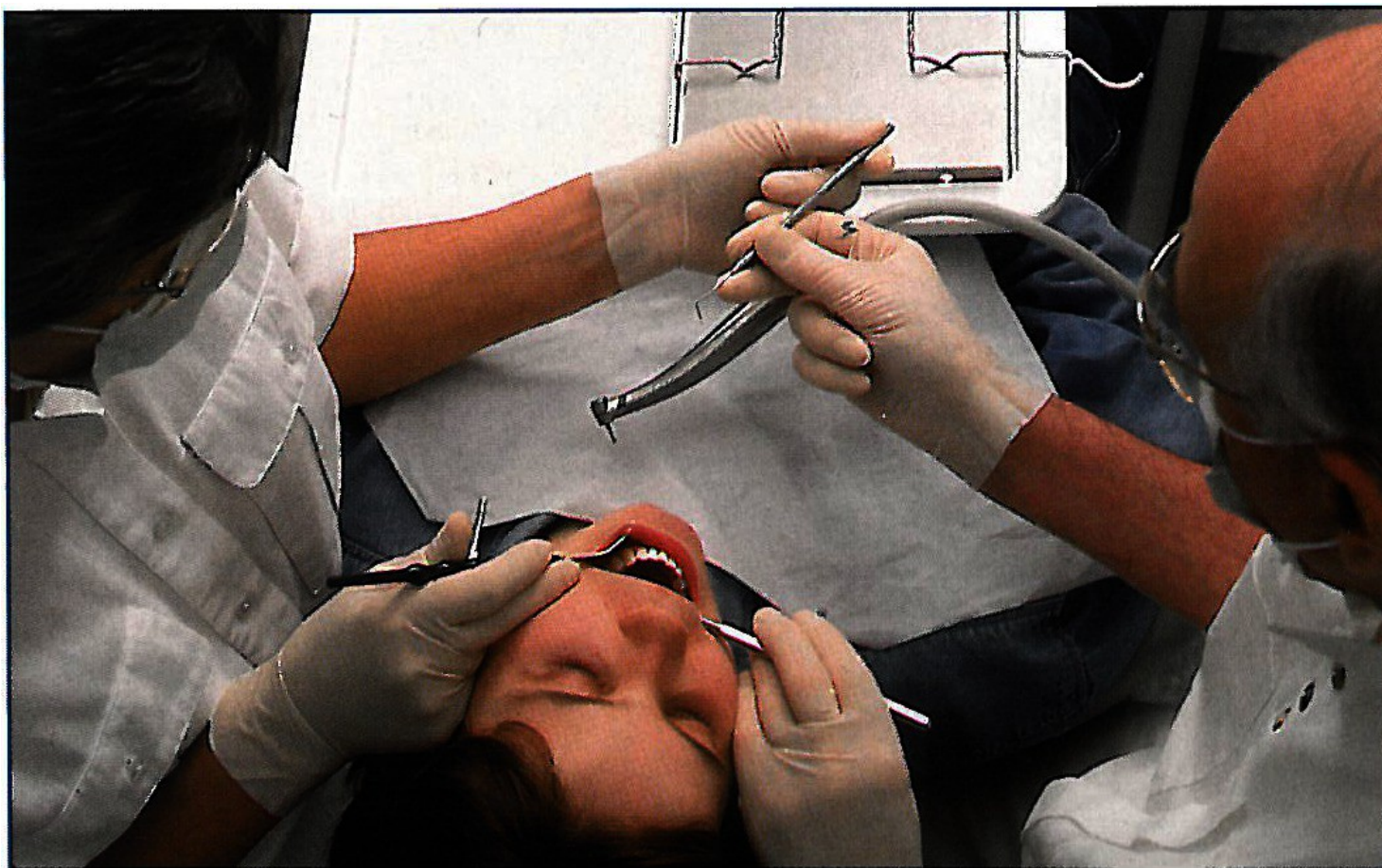
Výměna mezi mikromotorem a ručním nástrojem

Výměna mezi mikromotorem a ručním nástrojem

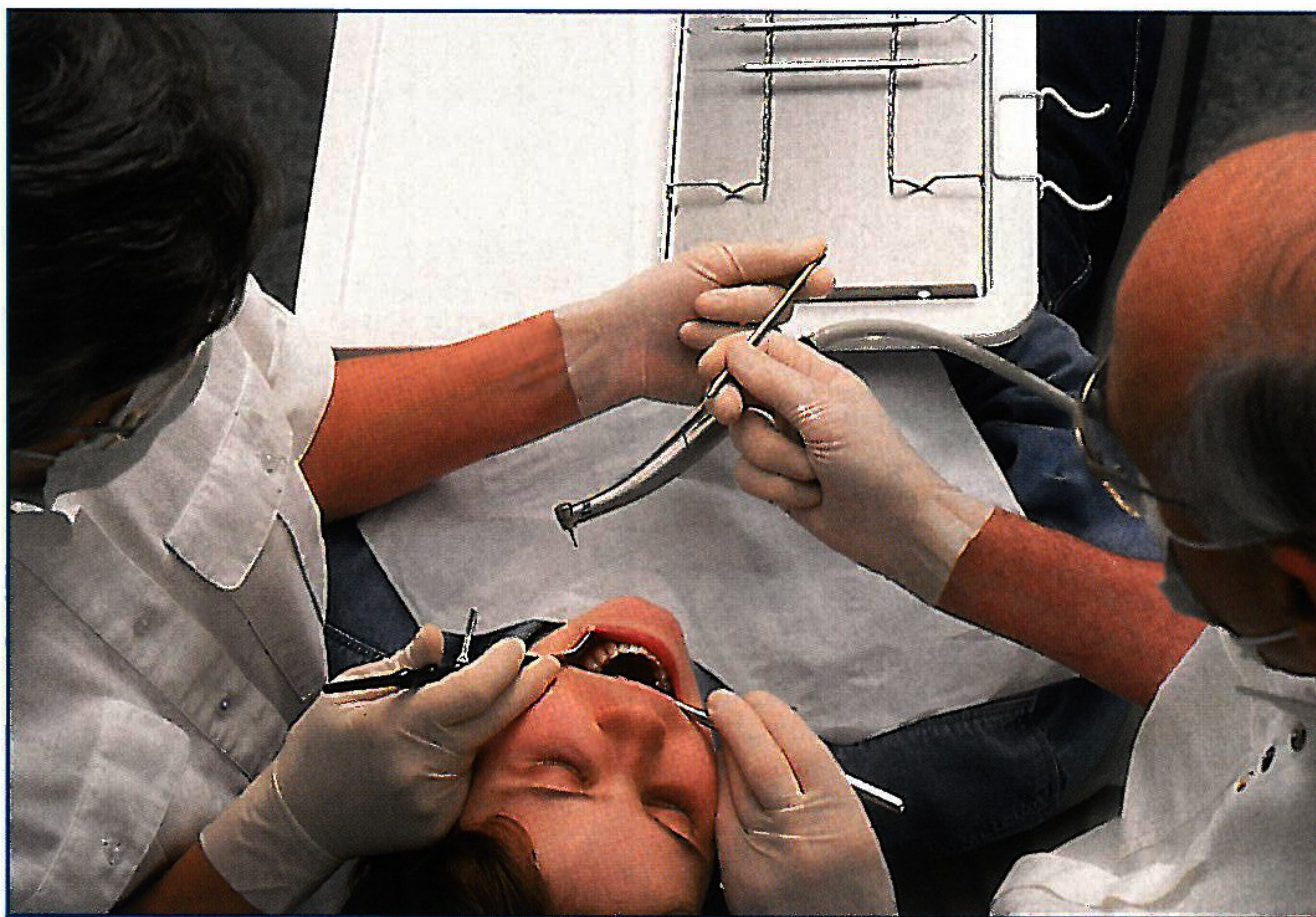
Výměna mezi mikromotorem a ručním nástrojem

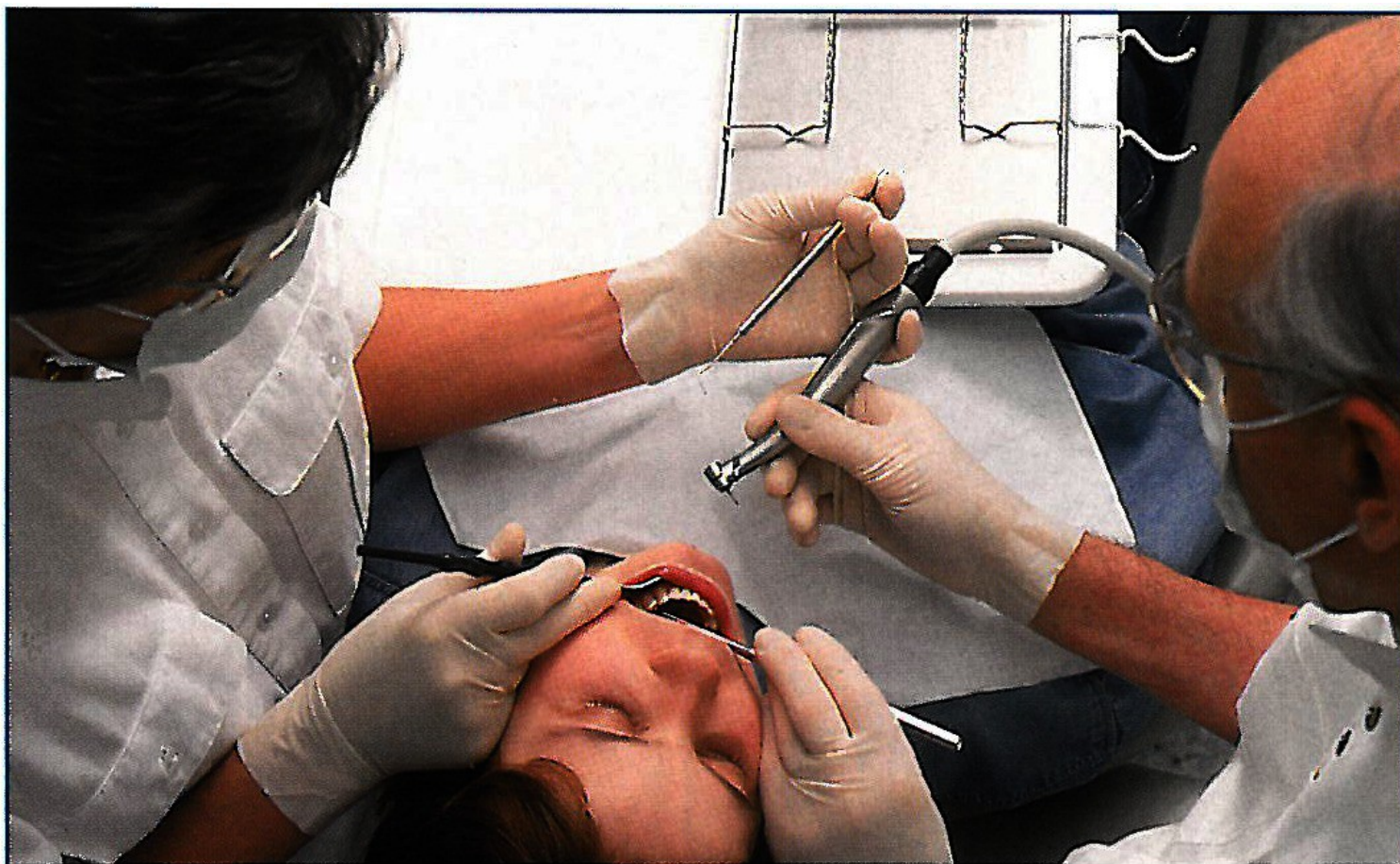
Výměna mezi mikromotorem a ručním nástrojem

Výměna mezi mikromotorem a ručním nástrojem

Výměna mezi mikromotorem a ručním nástrojem

Cesta k úspěchu

- Jedině neustálé opakování a procvičování během jednotlivých výkonů, které lékař provádí v každodenní praxi vám přinese potřebnou dávku jistoty a bezchybnost 4ruční práce.

Dotazy?

prezentace dostupná v PDF na
www.cecak.cz/martina/

Moc vám děkuji za pozornost a přeji hodně úspěchů při trénování 4ruční techniky v praxi!

Použitá literatura:

- Arbeitssystematik und Infektionsprävention in der Zahnmedizin, Richard Hilger, nakladatelství 2007 Quintessenz Verlags-GmbH, Berlin
- Materialy pro výuku zubních asistentek, Švýcarsko